

**HE sähköisen viestinnän palveluista
annetun lain, henkilötietojen
käsittelystä Puolustusvoimissa
annetun lain 29 §:n ja henkilötietojen
käsittelystä poliisitoimessa annetun
lain 22 §:n muuttamisesta**

Puolustusvaliokunta
23.11.2022

Erityisasiantuntija Outi Slant
Turvallisuusyksikkö, tieto- ja turvallisuusosasto
Liikenne- ja viestintäministeriö

Ehdotuksen tausta ja valmistelu

TITUKRI-periaatepäätös

- Vastaamon tietovuodon seurauksena VN antoi kesällä 2021 periaatepäätöksen tietoturvan ja tietosuojan parantamisesta yhteiskunnan kriittisillä toimialoilla
- Periaatepäätöksen ensimmäisenä toimenpiteenä oli lainsäädäntöhanke viranomaisten yhteistoiminnasta yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävässä tietoruvaloukkaustilanteissa. Toimenpide on ollut aloite esityksen valmistelulle.

Hallituksen esityksen valmistelu

- LVM asetti 2/2022 työryhmän valmistelemaan hallituksen esitystä
- Työryhmässä olivat mukana SM, PLM, VM, UM ja valtion kyberturvallisuusjohtaja
- Työryhmä kuuli valmistelun aikana laajasti viranomaisia, joiden tehtäviin kyberturvallisuus kuuluu
- Hallituksen esitys oli lausunnolla kesällä 2022

Jatkovalmistelu

- Ehdotus on arvioitu lainsäädännön arviointineuvostossa
- Ehdotus on käynyt OKV:n ennakkotarkastuksessa ja OM:n laintarkastuksessa
- Hallitus antoi ehdotuksen 27.10.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

- Kyberturvallisuuskeskus (KTK), poliisi, suojelupoliisi ja Puolustusvoimat voisivat vaihtaa tavanomaisten salassapitosäännösten estämättä tietoturvaloukkauksen selvittämiseksi välttämätöntä tietoa, kun kyse on yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävästä tietoturvaloukkaustilanteesta tai sen vakavasta uhkasta.
- Tietoa voitaisiin käyttää vain tietoturvaloukkauksen tai sen vakavan uhan selvittämiseksi.

Viranomaisten
välinen
tiedonvaihto

- Kyberturvallisuuskeskus voisi jatkossa saada virka-apua poliisilta, suojelupoliisilta ja Puolustusvoimilta
- Virka-apu olisi luonteeltaan asiantuntija-apua ja muita resursseja

Virka-apu

Viestinnän
välittäjän
oikeus
luovuttaa
tietoa

- Viestinnän välittäjällä olisi jatkossa oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja tietoturvaloukkauksista KTK:lle silloinkin, kun siihen ei ole säädetty erityistä veloitetta
- Kyse ei uudesta veloitteesta, vaan täsmennyksestä tietojen luovutuksen sallittavuudelle, jos viestinnän välittäjä katsoo sen oma-aloitteisesti tarpeelliseksi.

Hallinnollisten
menettelyjen
keventäminen
ja ulkomainen
tiedonvaihto

- KTK päättäisi jatkossa itse virka-avun antamisesta ja tiedon luovuttamisesta ulkomaille LVM:n sijaan.
- SVPL:n yleissäännöstä KTK:n mahdollisuudesta luovuttaa tietoja ulkomaille tarkennettaisiin siten, että säännöksessä mahdollistettaisiin nimenomaisesti tietojen luovuttaminen EU:n ja Naton tietoturvaloukkausten selvittämisestä vastaaville tahoille (CERT)

Viranomaisten välinen tiedonvaihto

- Tiedonvaihto tapahtuisi KTK:n, poliisin, Supon ja Puolustusvoimien välillä
- Tietoa voitaisiin vaihtaa salassapitosäynnösten estämättä kun:
 - Kyse on merkittävästä tietoturvaloukkauksesta tai sellaisen vakavasta uhkasta;
 - Tiedonvaihto on välttämätöntä tietoturvaloukkauksen tai uhkan selvittämiseksi, ennalta ehkäisemiseksi tai vaikutusten poistamiseksi; ja
 - Tietoturvaloukkauksella tai uhkalla olisi vakavia haitallisia vaikutuksia yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisiin toimintoihin.
- Tietoa voitaisiin käyttää tietoturvaloukkauksen selvittämiseksi tai ennalta ehkäisemiseksi taikka vaikutusten poistamiseksi.
- Tiedot voisivat olla tietoja viesteistä, välitystietoja tai muita tietoja.

Yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeiset toiminnot

- 1) julkisen vallan päätöksentekokokykyyn tai viranomaisten toimintaedellytyksiin;
- 2) kansalliseen turvallisuuteen tai maanpuolustukseen;
- 3) välttämättömiin sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluihin;
- 4) energia-, vesi, elintarvike- tai lääkehuoltoon taikka muihin välttämättömiin hyödykkeisiin;
- 5) välttämättömiin maksu- ja arvopaperipalveluihin;
- 6) yhteiskunnan kriittisiin liikenne- ja viestintäpalveluihin;
- 7) 1 – 6 kohdassa tarkoitettuja toimintoja ylläpitäviin tieto- ja viestintätekniisiin palveluihin tai tietoaisteistoihin.

Virka-apu

- KTK voisi jatkossa saada virka-apua poliisilta, supolta ja Puolustusvoimilta.
- KTK:lla säilyisi nykyisen kaltainen oikeus antaa virka-apua muille viranomaisille.
- Virka-apu olisi luonteeltaan asiantuntija-apua ja muita resursseja, kuten tiloja ja laitteita.
- KTK päättäisi jatkossa itse virka-avun antamisesta LVM:n sijaan.

Viestinnän välittäjän oikeus luovuttaa tietoa KTK:lle

- Viestinnän välittäjä voisi jatkossa luovuttaa oma-aloitteisesti tietoja KTK:lle tietoturvaloukkauksista niiden selvittämiseksi tai ennalta ehkäisemiseksi
- Kysymys vapaaehtoisen tiedon luovutuksen sallimisesta: ei uutta velvoitetta.
- Tiedot voisivat olla välitystietoja tai tietoja viesteistä
- Kyse olisi muista, kuin laissa säädetyistä ilmoitusvelvollisuuksista
 - Vähäisemmät tapahtumat voivat jäädä pimentoon
 - Ilmoitusvelvollisuus on vain teleoperaattoreilla, kun taas viestinnän välittäjän käsite on laajempi
- Luovutuksessa noudatettaisiin viestinnän välittäjän yleisiä käsittelyperiaatteita ja salassapitoa ja luovuttamista koskevia säännöksiä.

Tiedon luovuttaminen ulkomaille

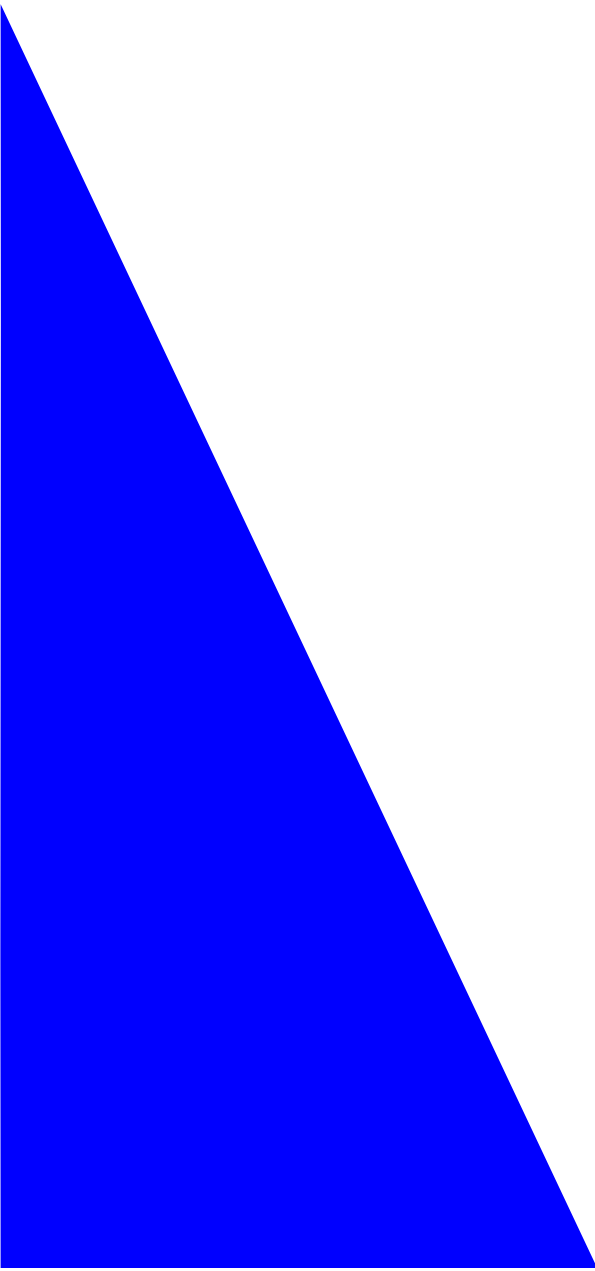
- SVPL:n yleissäännöstä tiedon luovuttamisesta ulkomaille tarkennettaisiin siten, että säännöksessä mainittaisiin nimenomaisesti tiedon luovuttamisesta EU:lle ja Nato:lle.
- Tiedonluovuttamista koskeva säännös säilyisi vapaaehtoiseen luovuttamiseen ja tarpeellisuusharkintaan perustuvana
- Tietoa olisi mahdollista jatkossa luovuttaa EU:n ja Naton toimielimelle tai virastolle, jonka tehtävänä on ennalta ehkäistä tai selvittää tietoturvaloukkauksia
 - Käytännössä ehdotus koskee CERT-toimintaa (Computer Emergency Response Team)
- Jatkossa KTK päättäisi LVM:n sijaan siitä, mille tahoille tietoa luovutettaisiin
 - Nykyiseen tapaan tiedon luovuttaminen olisi mahdollista vain tarpeellisessa laajuudessa tietoturvaloukkausten selvittämisen kannalta ja viestinnän luottamuksellisuutta vain välttämättömässä määrin rajoittaen.

Muutosehdotus henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettuun lakiin

- Ehdotetaan täydennettäväksi Puolustusvoimien henkilötietolakia siten, että Puolustusvoimat voisi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Liikenne- ja viestintävirastolle henkilötietoja, jotka ovat tarpeen erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston tietoturvaloukkauksia koskevien tehtävien hoitamisen kannalta.
- Muutosehdotus on käytännössä sääntelyä selkeyttävä.
- Ehdotus olisi yhdenmukainen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun muutosehdotuksen kanssa.

Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ